

Klimata un enerģētikas ministrija

ES klimatneitralitātes mērķi, izaicinājumi un iespējas

**IZAICINĀJUMI KOKA BŪVNICĪBAS ATTĪSTĪBĀ
LATVIJĀ EIROPAS KLIMATA NEITRALITĀTES
MĒRĶU SASNIEGŠANAI**

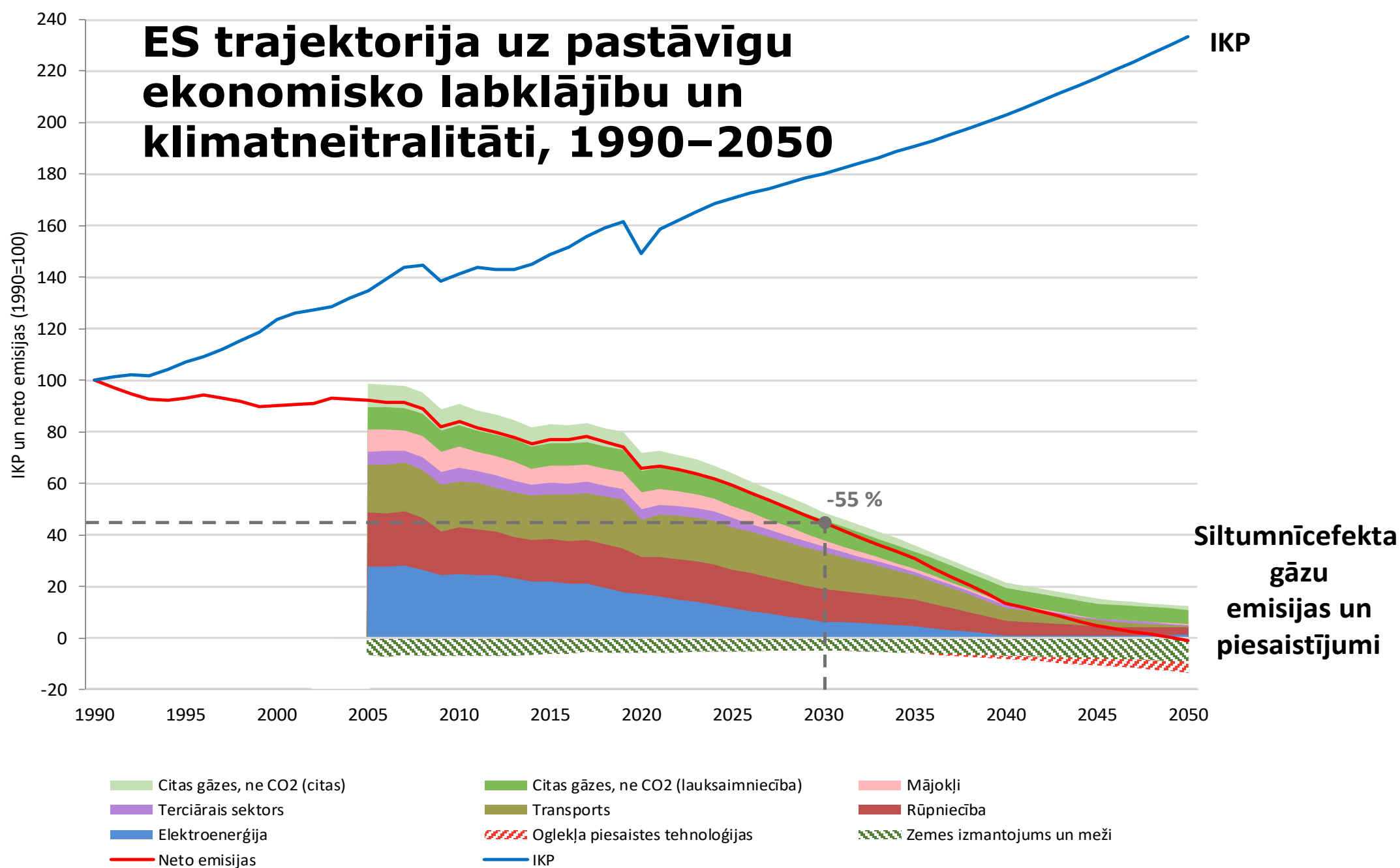
Forums Latvijas pašvaldību lēmumpieņēmējiem

12.05.2023.

**KEM Valsts sekretāra
vietnieks**

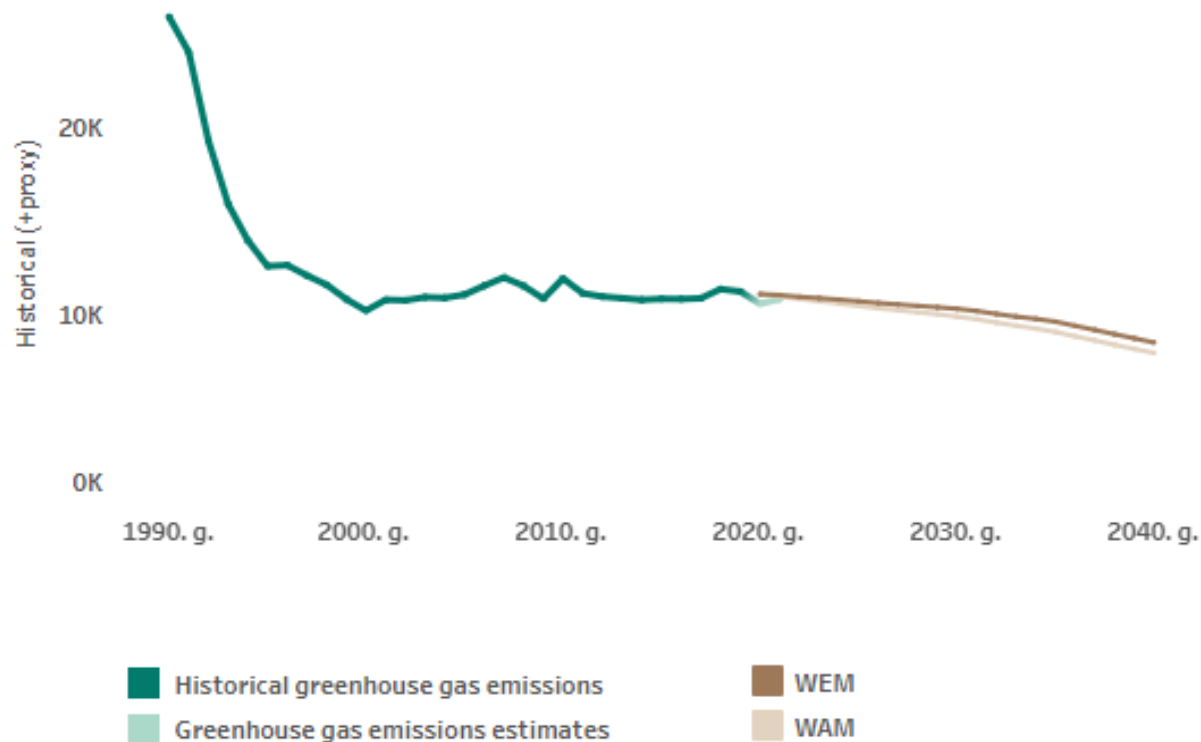
Dr. Dagnis Dubrovskis

ES trajektorija uz pastāvīgu ekonomisko labklājību un klimatneitralitāti, 1990–2050

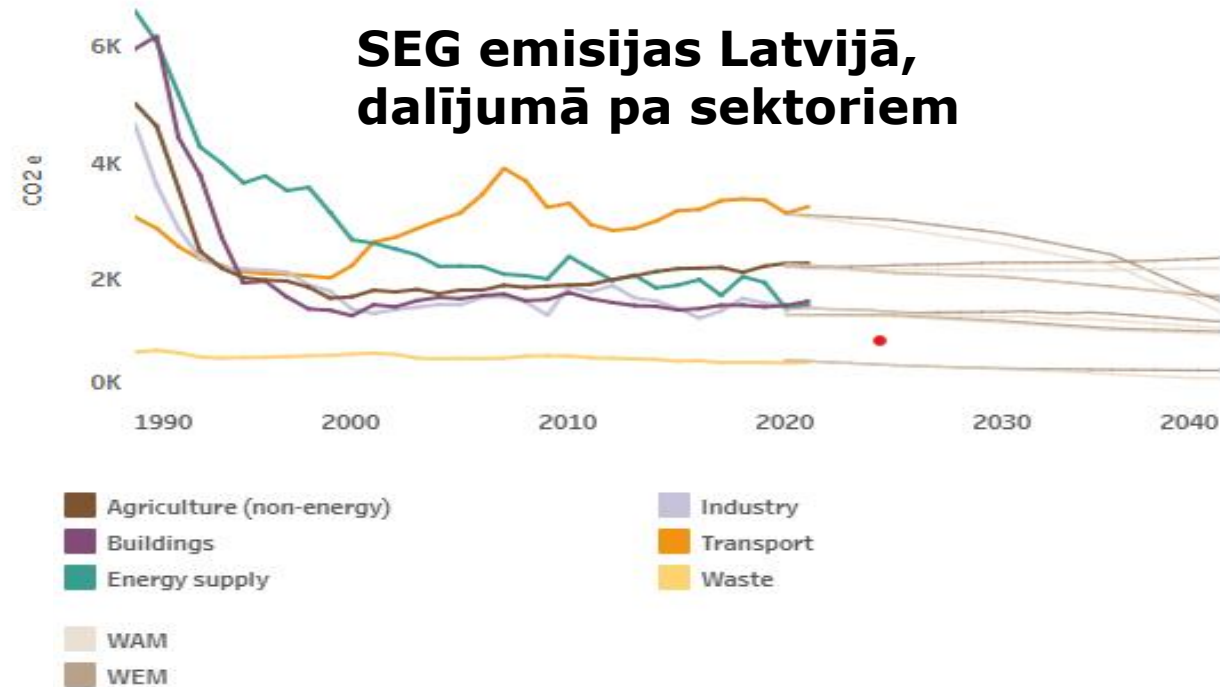

Avots: EK paziņojums «Eiropas 2030.gada klimatisko ieceru vērēna kāpināšana» (2020)

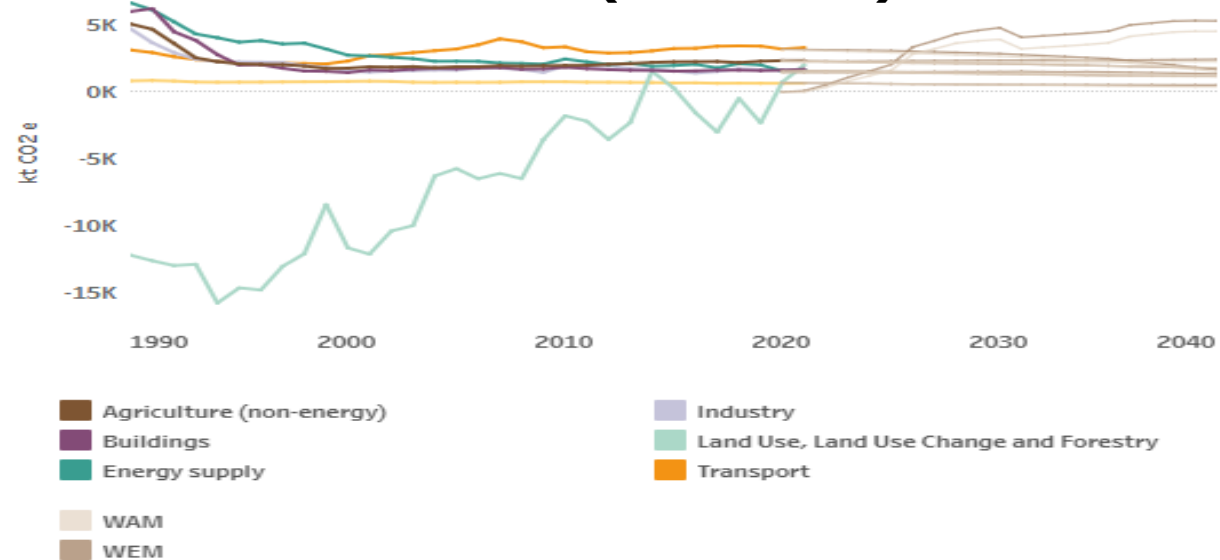
SEG emisijas Latvijā

SEG emisijas Latvijā, dalījumā pa sektoriem

SEG emisijas Latvijā, dalījumā pa sektoriem (+ZIZIMM)

Latvijas mērķi SEG ierobežošanai un CO₂ piesaistes palielināšanai

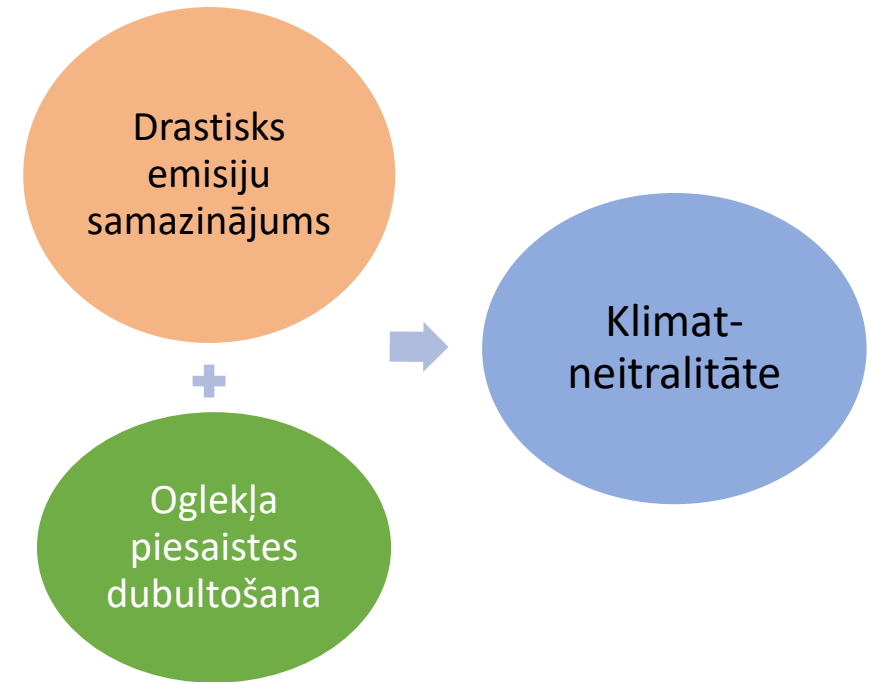
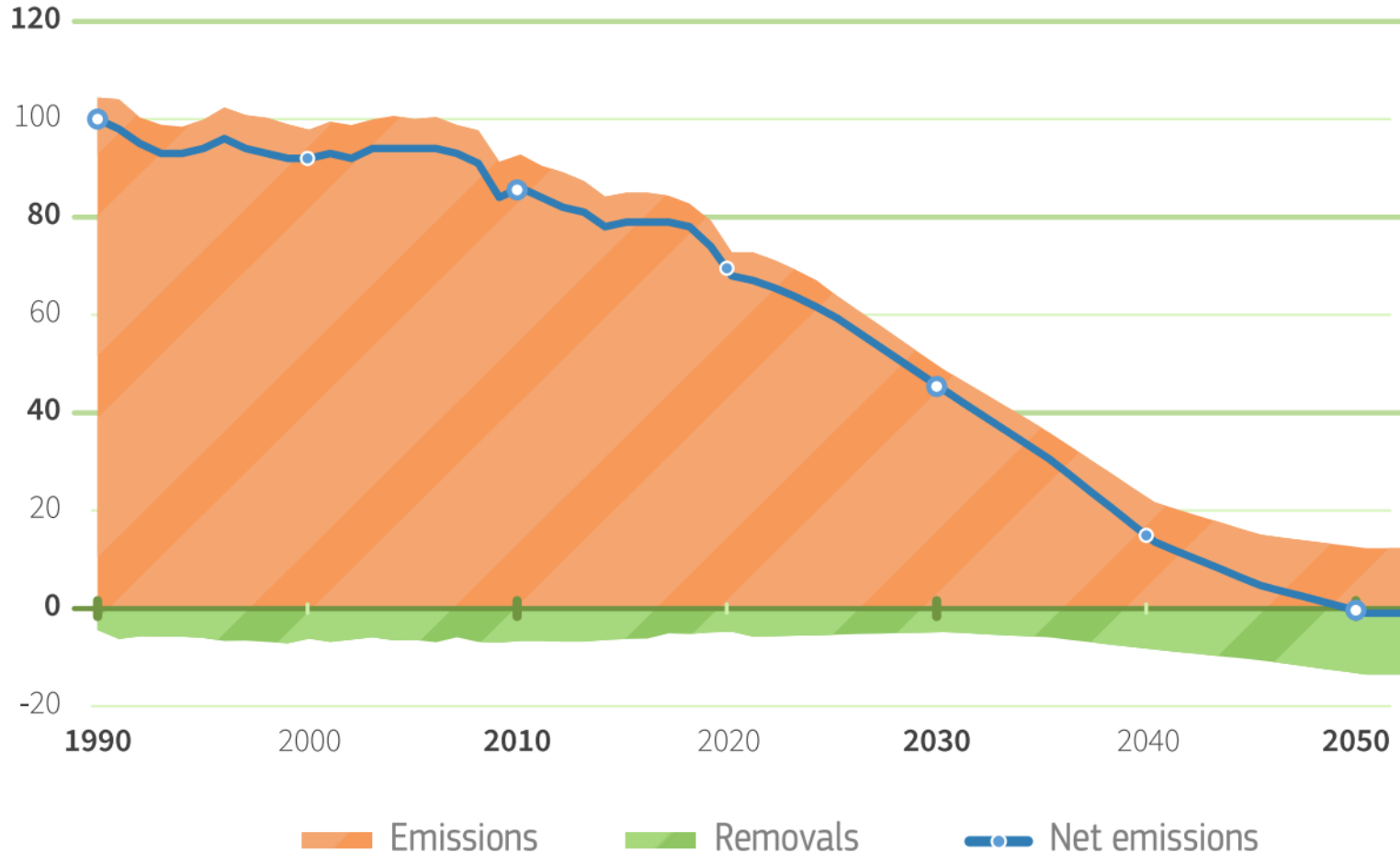
		2021-2025	2026-2030
Kopējās LV SEG emisijas (pret 1990)		65%	
Ne-ETS emisijas (pret 2005. gadu)		-17% (tiks sadalīts arī ikgadējos mērķos)	
ZIZIMM uzskaites kategorijas	Apmežota zeme	Uzskaitāmās SEG emisijas nepārsniedz uzskaitāmo SEG piesaisti	Nav attiecināms
	Atmežota zeme		
	Apsaimniekota meža zeme (meža references līmenis)*		
	Apsaimniekota aramzeme		
	Apsaimniekoti zālāji		
	Apsaimniekotas mitrzemes		
ZIZIMM sektora ziņošanas kategorijas**		Nav attiecināms	-644 kt CO₂ ekv. ***

*Meža references līmenis 2021.-2025.gadam 1709 kt CO₂ ekv. gadā

** meža zeme; aramzeme; zālāji; mitrāji; apdzīvotās teritorijas; cita zeme; nocirstas koksnes produkti; gaistošais slāpekļis no apstrādātām augsnēm; slāpekļa izskalošanās un aizskalošanās

*** ZIZIMM regulas grozījumos iekļautais mērķrādītājs -644 kt CO₂ ekv ir aprēķināts balstoties uz vidējo SEG lielumu par 2016. - 2018. gadu (-6 kt CO₂ ekv.) no 2020. gada Latvijas SEG inventarizācijas, kuram pieskaitīta nemainīgā mērķrādītāja daļa -639 kt CO₂ ekv
SEG - siltumnīcefekta gāzes **ETS** – ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēma
ZIZIMM – zemes izmantošana, zemes izmantošanas maiņa un mežsaimniecība
Nav attiecināms- laika periods uz kuru neattiecas konkrēti noteiktie mērķi.

ES ceļā uz klimatneitralitāti

Avots: EK paziņojums «Eiropas 2030.gada klimatisko ieceru vērīena kāpināšana» (2020)

—

Regulas
priekšlikums
par oglekļa
piesaistes
sertifikācijas
satvara izveidi

Klimata un enerģētikas ministrija

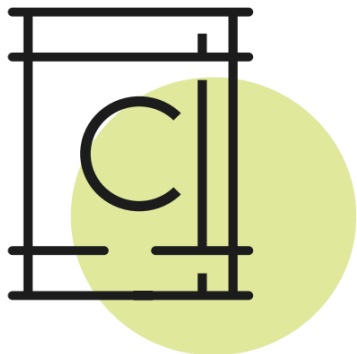
Regulas priekšlikums par oglekļa piesaistes sertifikācijas satvara izveidi ([COM\(2022\) 672](#))

Regulas mērķis - izveidot **brīvprātīgu ES līmeņa sertifikācijas sistēmu, lai veicinātu oglekļa piesaisti, kas nepieciešama, lai ES vismaz līdz 2050.gadam sasniegtu klimatneitralitāti.**

Priekšlikums veicinās novatoriskas oglekļa piesaistes tehnoloģijas un ilgtspējīgus oglekļa piesaistes risinājumus, kā arī veicinās ES klimata, vides un nulles piesārņojuma mērķu sasniegšanu.

Regula paredz virkni sekundāro normatīvo aktu izstrādi, tādējādi tās piemērošana varētu sākties ne ātrāk kā 2025.-2026.gadā

Oglekļa piesaistes aktivitātes

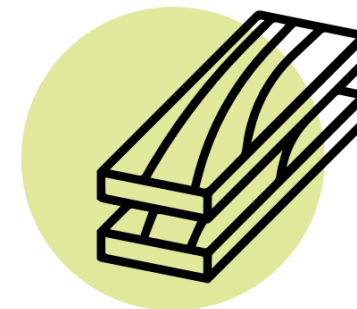
PASTĀVĪGA OGLEKĻA UZGLABĀŠANA

Piemēram, biokurināmā sadedzināšana ar oglekļa uztveršanu un uzglabāšanu (BECCS), tiešā oglekļa uztveršana no gaisa un uzglabāšana (DACCS)

OGLEKĻSAISTĪGA SAIMNIEKOŠANA (CARBON FARMING)

Piemēram, apmežošana, uzlabota mežu pārvaldība, agromežsaimniecība, oglekļa piesaiste augsnē, mitrzemju atjaunošana)

OGLEKĻA UZKRĀŠANA PRODUKTOS

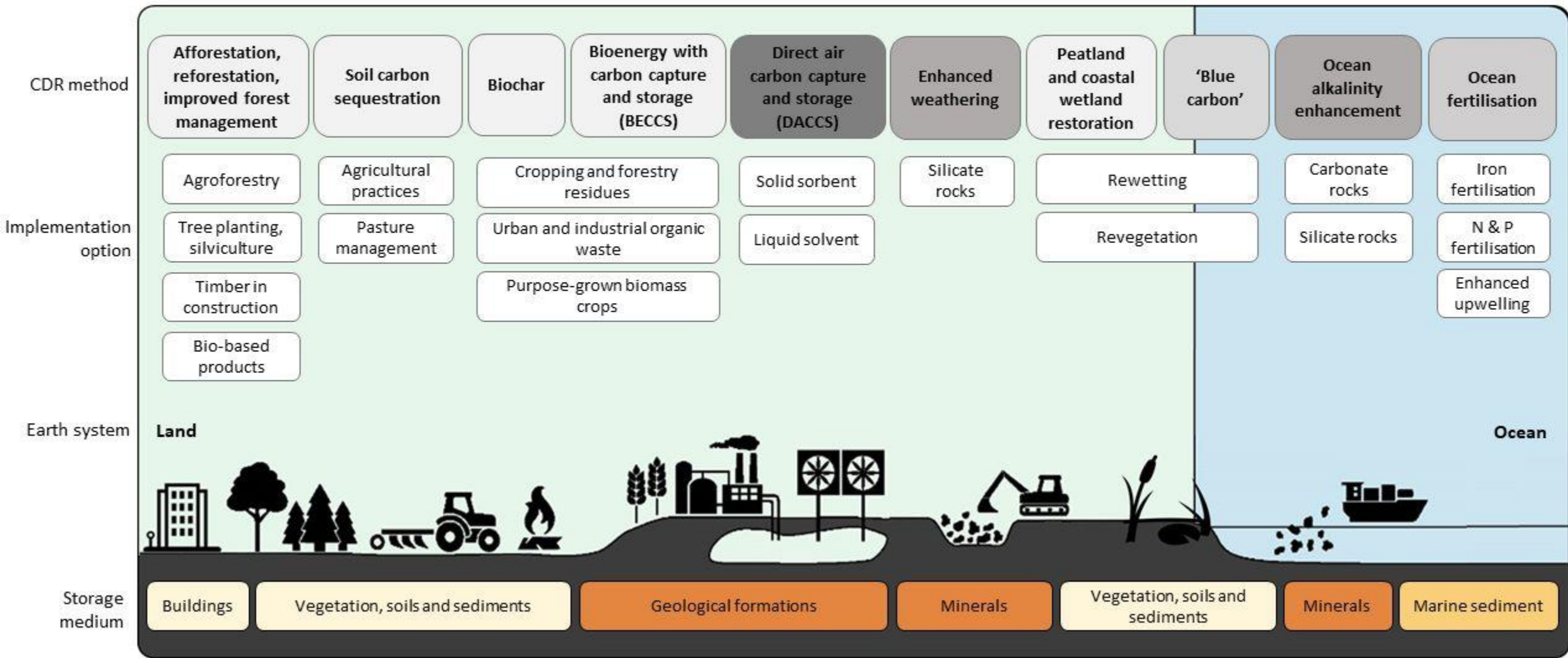
Piemēram, koksnes produktu izmantošana būvniecībā, oglekli uzkrājošu būvmateriālu ražošana un izmantošana, bioogle, bioplastmasa

Veicinās Zemes izmantošanas, zemes izmantošanas maiņas un mežsaimniecības (ZIZIMM) mērķu (310 MtCO₂ piesaiste 2030.gadā) un klimata pozitīvas bioekonomikas attīstību

Removal process: Land-based biological   Ocean-based biological   Geochemical   Chemical

Timescale of storage: Decades to centuries   Centuries to millennia   Ten thousand years or longer

ES regulas priekšlikums par oglekļa piesaistes sertifikācijas satvaru

Satvara principi

QU.A.L.I.TY kritēriji

- Daudzums (*QU*antification)
- Papildināmība (*A*dditionality)
- Ilgtermiņa uzglabāšana (*L*ong-term storage)
- Ilgtspēja (*S*ustainable-*ITY*)

Uzticama sertifikācija

- Trešo pušu verifikācija
- Uzticamas sertifikācijas sistēmas
- Publiski reģistri

Detalizētas sertifikācijas

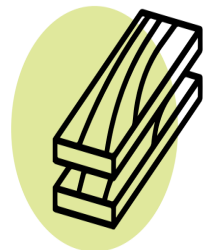
metodikas – ES līmeņa ekspertu grupas darbs

PASTĀVĪGA
UZGLABĀŠANA

OGLEKĻSAISTĪGA
SAIMNEIKOŠANA

OGLEKĻA
UZKRĀŠANA
ILGTERMIŅA
PRODUKTOS

Oglekļa piesaistes sertifikācijas sistēmas darbība

Visa informācija par piesaistes sertifikāciju būs publiski pieejama, novēršot dubultas uzskaites un krāpšanas risku, un palīdzēs oglekļa piesaistes pakalpojumu sniedzējiem piekļūt dažāda veida finansēšanas iespējām

Klimata un enerģētikas ministrija

Nocirstas koksnes produkti (*Harvested wood products*)

- Latvija atbilstoši «produkcijas metodei» aprēķina CO₂ emisijas un piesaisti, ko radījušas izmaiņas to nocirstas koksnes produktu oglekļa krātuvē, kuri pieder pie šādām kategorijām:
  - a) papīrs;
  - b) plātņu koksne;
  - c) zāgmateriāli.
- Izmantojot šādas pussadalīšanās perioda noklusējuma vērtības:
  - a) papīram – 2 gadi;
  - b) Plātņu koksnei – 25 gadi;
  - c) zāgmateriāliem – 35 gadi.

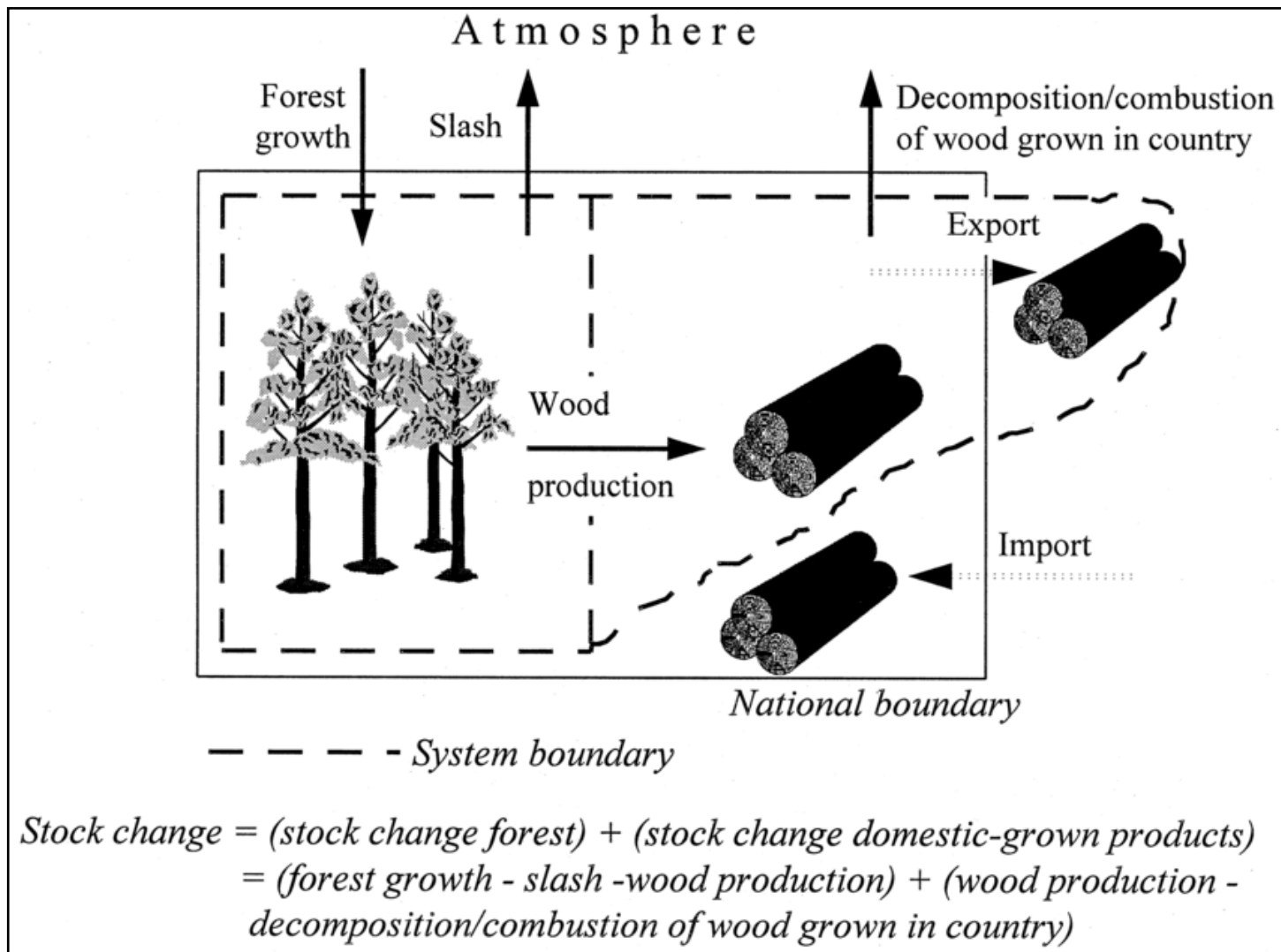

EK ir norādījusi, ka nākotnē varētu būt nepieciešamas papildus normas HWP regulējumā saistībā ar jaunajām prasībām, kuras noteiks Oglekļa piesaistes sertifikācijas regula

Klimata un enerģētikas ministrija

Produkcijas metodes būtība

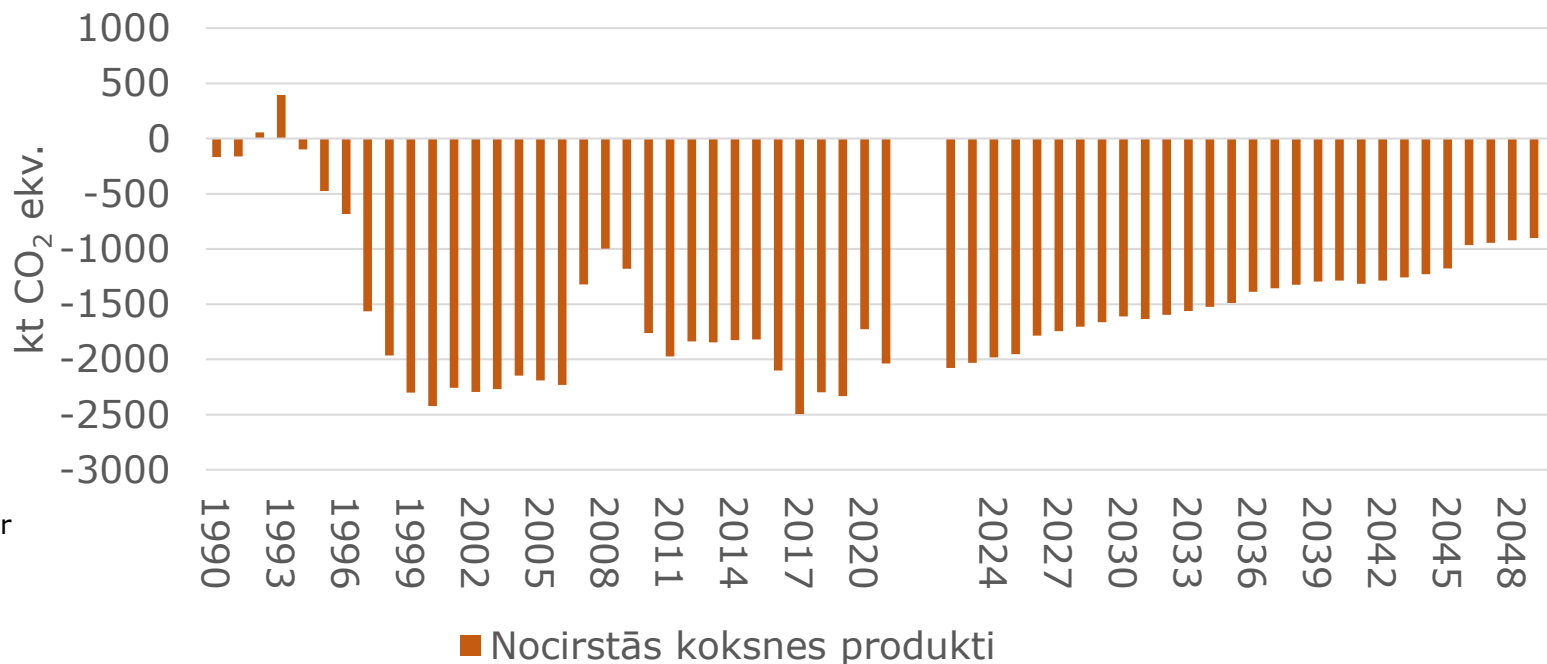

- Rēķinot CO₂ emisijas un piesaisti, ko rada nocirstās koksnes produkti (HWP) pēc «Produkcijas metodes», tiek ņemts vērā viss valsts teritorijā no vietējās izcelsmes kokmateriāliem saražotais HWP daudzums – arī tas, kas tiek eksportēts.
- Importētais apjoms netiek ņemts vērā.

Klimata un enerģētikas ministrija

Vēsturiskās un prognozētās CO₂ emisijas un piesaiste no nocirstās koksnes produktiem

Datu avots: 2023.gada Ziņojums par politikām, pasākumiem un SEG prognozēm un 2023.gada SEG inventarizācija

- Koksnes produktu kategorijā 1990., 1991.gadā un laika posmā no 1994.gada tiek ziņota neto CO₂ piesaiste, kas 2021.gadā sasniedza -2 037,97 kt CO₂ ekv.;
- Salīdzinājumā ar 1990.gadu, neto CO₂ piesaiste ir palielinājusies. Tas saistīts ar **Latvijā** pārstrādātu kokmateriālu apjoma palielināšanos, mežizstrādes pieaugumu, modernizētu kokapstrādes tehnoloģiju ieviešanu un pakāpenisku augstākas pievienotas vērtības un ilglietojamu produktu apjoma pieaugumu;
- Nākotnē CO₂ piesaistes pieaugumu koksnes produktos var palielināt, nodrošinot vēl lielāku **Latvijā** pārstrādātās koksnes īpatsvara pieaugumu.

Mežsaimniecības un koksnes produktu izmantošanas perspektīvas klimata mērķu sasniegšanas nodrošināšanai

- Palielināt kokaudžu ražību
- Palielināt koksnes produktu izmantošanu būvēs
- Meža apsaimniekošanas metožu pilnveidošana nodrošinot augšņu aizsardzību

Paldies par uzmanību!

Dagnis.Dubrovskis@kem.gov.lv